

Da li ljudi mogu da izdrže put na Mars?

IZVOR: TANJUG

Učesnici eksperimenta simulacije misije na Mars odbrojavaju poslednje sate nakon 520 dana provedenih u izolaciji u kopiji svemirskog broda postavljene u jednom naučnom centru u srcu Moskve.

Cilj eksperimenta Mars 500, koji se završava 4. novembra, je da odgovori na pitanje: da li ljudi mogu da izdrže psihološka i fizička iskušenja šestomesečnog putovanja na Crvenu planetu?

Šestorica dobrovoljaca iz Evrope, Kine i Rusije, stari između 28 i 38 godina, nisu bili izloženi ni bestelesnom stanju ni sunčevoj radijaciji, ali su u svakom drugom pogledu proživeli iskustvo pravog putovanja u dubine svemira, iako se njihov modul od 550 metara kubnih nije pomerio iz Moskve.

Obučeni u plava odela, učesnici eksperimenta svakodnevno daju uzorke krvi i urina, jedu kao i pravi astronauti potpuno dezinfikovanu hranu i tuširaju se jednom u deset dana.

Komunikacija sa spoljnim svetom obavlja se sa 20-minutnim odlaganjem, a posada je iskusila i nekoliko nestanaka struje i drugih iznenadnih nezgoda. Na polovini misije, dvojica članova posade odenuli su odela teška 32 kilograma i zakoračila u mračni kontejner posut peskom koji je simulirao površinu Marsa.

"Istraživanje je ukazalo na nivoe akutnog stresa", kazao je Igor Ušakov, direktor ruskog Instituta za biomedicinske probleme koji rukovodi modulom. "Najteže im je padalo odsustvo informacija", naveo je on.

Psiholozi strahuju da bi povratak u bučnu svakodnevicu mogao da predstavlja šok za članove posade i planiraju period rehabilitacije. "Glavna stvar je da se postepeno vrate u svet koji su ostavili", kazao je Ušakov.

Prethodni 420-dnevni eksperiment, 2000. godine, neslavno se završio kada su se dvojica učesnika potukla, a treći je pokušao da izmami poljubac od ženskog člana posade.

Uspeh projekta Mars500, koji je koštao 15 miliona evra, niko ne dovodi u pitanje. Volonteri su izdržali do kraja eksperimenta koji je, sasvim neočekivano, poslužio i za promociju Evropske svemirske agencije (ESA), jednog od učesnika projekta. Naime, sa video kamerama koje su posadu pratile svuda osim u toaletu, Mars500 je postao neka vrsta "naučnog rijaliti šoua".

Da bi ubili vreme, Kinez Vang Jue se bavio kaligrafijom, Francuz Romen Šarl je svirao gitaru, a svi zajedno zabavljali su se uz karaoke, šah i Nitendo Wii.

Simulacijom putovanja predviđen je i četvorodnevni karantin za posadu nakon "povratka" na Zemlju. "Ljudi koji će nam prilaziti moraće da prođu lekarski pregled kako nas ne bi zarazili kijavicom!", napisao je na Tviteru Italijan Diego Urbina, koji kaže da žudi za porodicom i prijateljima i jedva čeka da se nađe u gužvi i leškari na plaži.

Stručnjaci navode da će biti potrebne još decenije da tehnologija dostigne nivo na kom je moguće poslati astronaute na Mars, udaljenom više od 56 miliona kilometara od Zemlje.